

bus valoribus positiuis expr. $\sqrt{D}$ (mod. a) inter $\sqrt{D}$ et $\sqrt{D} \mp a$ iacentibus, c vero pro singulis valoribus determinatis ipsorum a, b , ponatur $= \frac{bb - D}{a}$. Si quae formae hoc modo oriuntur, in quibus $\pm a$ extra $\sqrt{D} + b$ et $\sqrt{D} - b$ situs est, reiiciendae sunt.

Methodus secunda. Accipiantur pro b omnes numeri positiui minores quam $\sqrt{D}$, pro singulis b resoluator $bb - D$ omnibus quibus fieri potest modis in binos factores qui neglecto signo inter $\sqrt{D} + b$ et $\sqrt{D} - b$ iaceant, ponaturque alter $= a$, alter $= c$. Manifestum est, singulas resolutiones in factores praebere binas formas, quia vterque factor tum $= a$, tum $= c$ poni debet.

Ex. Sit $D = 79$ eruntque valores ipsius a viginti duo $\mp 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 10, 15$. Vnde inueniuntur formae vnde viginti: $(1, 8, -15), (2, 7, -15), (3, 8, -5), (3, 7, -10), (5, 8, -3), (5, 7, -6), (6, 7, -5), (6, 5, -9), (7, 4, -9), (7, 3, -10), (9, 5, -6), (9, 4, -7), (10, 7, -3), (10, 3, -7), (13, 1, -6), (14, 3, -5), (15, 8, -1), (15, 7, -2), (15, 2, -5)$, totidemque aliae quae fiunt ex his si terminorum exterorum signa commutantur, puta $(-1, 8, 25), (-2, 7, 15)$ etc. ita vt omnes triginta octo sint. Sed ex his reiiciendae sex $(\pm 13, 1, \mp 6), (\pm 14, 3, \mp 5), (\mp 15, 2, \pm 5)$; reliquae triginta duae omnes reductas amplectuntur. Per methodum secundam eae-

dem forma prodeunt sequenti ordine^{*)}: ($\pm 7, 3, \mp 10$), ($\pm 10, 3, \mp 7$), ($\pm 7, 4, \mp 9$), ($\pm 9, 4, \mp 7$), ($\pm 6, 5, \mp 9$), ($\pm 9, 5, \mp 6$), ($\pm 2, 7, \mp 15$), ($\pm 3, 7, \mp 10$), ($\pm 5, 7, \mp 6$), ($\pm 6, 7, \mp 5$), ($\pm 10, 7, \mp 3$), ($\pm 15, 7, \mp 2$), ($\pm 1, 8, \mp 15$), ($\pm 3, 8, \mp 5$), ($\pm 5, 8, \mp 3$), ($\pm 15, 8, \mp 1$).

186. Sit F forma reducta determinantis D , ipsique ab ultimo parte contigua forma reducta F' ; huic iterum ab ultima parte contigua reducta F'' ; reducta F'' ipsi F'' contigua ab ultima parte etc. Tum patet, omnes formas F' , F'' , F''' etc. esse prorsus determinatas, et tum inter se tum formae F proprie aequivalentes. Quoniam vero multitudo omnium formarum reductarum determinantis dati est finita, manifestum est, omnes formas in progressionem infinita F, F', F'' etc. diuersas esse non posse. Ponamus F^m et F^{m+n} esse identicas, eruntque F^{m-1} , F^{m+n-1} reductae, eidem formae reductae a parte prima contiguae, adeoque identicae; hinc eodem modo F^{m-2} et F^{m+n-2} etc. tandemque F et F^n identicae erunt. Quare in progressionem F, F', F'' etc., si modo satis longe continuatur, necessario tandem forma prima F recurret; et si supponimus F^n esse primam identicam cum F , siue omnes $F', F'' \dots F^{n-1}$ a forma F diuersas; facile perspicitur, omnes formas $F, F', F'' \dots F^{n-1}$ diuersas fore.

^{*)} Pro $b = 1$. — 78 in duos factores qui neglecto signo inter $\sqrt{79 + 1}$ et $\sqrt{79 - 1}$ iaceant, resolui nequit; quare hic valor est praetereundus, ex eademque ratione valores 2 et 6.

Complexum harum formarum vocabimus *periodum formae* F . Si igitur progressio ultra ultimam periodi formam producit, eadem formae F , F' , F'' etc. iterum prodibunt, progressioque tota infinita F , F' , F'' etc. constituta erit ex hac periodo formae F infinities repetita.

Progressio F , F' , F'' etc. etiam retro continuari potest, praeponendo formae F reductam $'F$, quae ipsi a parte prima est contigua; huic iterum reductam $''F$, quae ipsi a prima parte contigua etc. Hoc modo habebitur progressio formarum *utrimque* infinita

.... $''F$, $''F$, $'F$, F , F' , F'' , F''' ....

perspicieturque facile, $'F$ identicam fore cum F^{n-1} , $''F$ cum F^{n-2} etc. adeoque progressionem etiam a laeua parte e periodo formae F , infinities repetita, esse constitutam.

Si formis F , F' , F'' , etc. $'F$, $''F$ etc. tribuuntur indices 0 , 1 , 2 etc., -1 , -2 etc. generaliterque formae F_m index m , formae ${}_mF$ index $-m$, patet, formas quascunque seriei identicas fore vel diuersas, prout ipsarum indices congrui sint vel incongrui secundum modulum n .

Ex. Periodus formae $(3, 8, -5)$ cuius determinans $= 79$, inuenitur haec: $(3, 8, -5)$ $(-5, 7, 6)$, $(6, 5, -9)$, $(-9, 4, 7)$, $(7, 3, -10)$, $(-10, 7, 3)$. Post ultimam iterum prodit $(3, 8, -5)$. Hic itaque $n = 6$.

187. Ecce quasdam observationes generales circa has periodos.